

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-99-36/2-PT

Datum: 30. juli 2008.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM II

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Kimberly Post
sudija Ole Bjørn Støle, pretpretresni sudija

Sekretar: g. Hans Holthuis

Odluka od: 30. jula 2008.

TUŽILAC

protiv

STOJANA ŽUPLJANINA

DJELIMIČNO POVJERLJIVO I EX PARTE

**ODLUKA PO ZAHTJEVIMA TUŽILAŠTVA ZA ZAŠTITNE MJERE ZA ŽRTVE I
SVJEDOKE**

Tužilaštvo:

gđa Anna Richterova

Obrana:

g. Tomislav Višnjić

Prijevod

1. Pretresno vijeće II (dalje u tekstu: Pretresno vijeće) Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po javnom "Zahtjevu tužilaštva za zaštitne mjere za žrtve i svjedoke" (dalje u tekstu: Prvi zahtjev), koji je tužilaštvo podnijelo 11. jula 2008., i povjerljivom "Zahtjevu tužilaštva za zaštitne mjere za žrtve i svjedoke i obavještenju o zaštitnim mjerama koje su na snazi, s *ex parte* Dodatkom" (dalje u tekstu: Drugi zahtjev), koji je tužilaštvo podnijelo 11. jula 2008.

2. Dana 24. jula 2008. branilac optuženog Stojana Župljanina (dalje u tekstu: odbrana) podnio je javni "Odgovor na zahtjev za zaštitne mjere za žrtve i svjedoke" (dalje u tekstu: Prvi odgovor) i "Odgovor na zahtjev tužilaštva za zaštitne mjere za svjedoke iz drugih predmeta" (dalje u tekstu: Drugi odgovor).

1. Prvi zahtjev

3. U Prvom zahtjevu tužilaštvo traži od Pretresnog vijeća da izda nalog o zaštiti povjerljivosti materijala objelodanjenih odbrani i zaštiti bezbjednosti i privatnosti žrtava i svjedoka. Tužilaštvo takođe traži od Pretresnog vijeća da mu nalogom odobri da prilikom ispunjavanja obaveze objelodanjivanja prema pravilima 66 i 68 Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik) rediguje određene informacije iz izjava, transkripata i pismenih iskaza pod zakletvom žrtava, svjedoka i potencijalnih svjedoka. Odbrana se u Prvom odgovoru ne protivi Prvom zahtjevu, osim u vezi s jednim aspektom redigovanja koje se tim zahtjevom traži.

4. Član 20(1) Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) obavezuje Pretresno vijeće da obezbijedi da se postupak vodi "uz puno poštovanje prava optuženog i dužnu brigu o zaštiti žrtava i svjedoka", a član 20(4) Statuta predviđa da je "pretres [...] javan osim kada pretresno vijeće odluči da zatvori pretres za javnost u skladu s pravilima o postupku i dokazima". Pretresno vijeće ima u vidu prava optuženog zagantovana članom 21 Statuta, a posebno pravo optuženog da ima odgovarajuće vrijeme i uslove za pripremu odbrane. Član 22 Statuta obavezuje Međunarodni sud da u Pravilniku obezbijedi zaštitu žrtava i svjedoka, uključujući, "vođenje postupka *in camera* i zaštitu identiteta žrtava". Pravilnik sadrži odredbe u vezi sa zaštitom žrtava i svjedoka. Pretresno vijeće ima u vidu obaveze koje proizlaze iz Profesionalnog kodeksa branilaca koji se pojavljuju pred Međunarodnim sudom.

Prijevod

(a) Redigovanje podataka o mjestu boravka svjedoka i drugih osoba

5. Tužilaštvo traži odobrenje da iz materijala objelodanjenog na osnovu pravila 66 i 68 Pravilnika rediguje podatke o mjestu boravka i jedinstvenom matičnom broju potencijalnih svjedoka i drugih osoba.¹ Odbrana se ne protivi redakturama koje tužilaštvo traži, izuzev onih koje se odnose na "trenutno mjesto boravka osoba koje nisu svjedoci [tužilaštva]".²

6. Pravilo 69(A) Pravilnika predviđa da u izuzetnim okolnostima tužilac može od pretresnog vijeća zatražiti da naloži da se ne objelodanjuje identitet žrtve ili svjedoka koji može biti u opasnosti ili izložen riziku sve dok se ta osoba ne stavi pod zaštitu Međunarodnog suda. Pravilo 69(A) ne predviđa blanko zaštitu i njime se na tužilaštvo stavlja teret dokazivanja izuzetnih okolnosti koje opravdavaju izdavanje naloga za neobjelodanjivanje, prije nego što se zaštitne mjere odobre.³

7. Tužilaštvo tvrdi da je "u bivšoj Jugoslaviji, uključujući Republiku Bosnu i Hercegovinu, položaj osoba koje su spremne da svjedoče pred ovim Međunarodnim sudom i dalje težak".⁴ Pretresno vijeće je mišljenja da to samo po sebi nije dovoljno opravdanje za ograničavanje objelodanjivanja podataka o mjestu boravka osoba koje su dale izjave tužilaštvu i/ili mogu svjedočiti kao svjedoci tužilaštva. Međutim, Pretresno vijeće ima u vidu činjenicu da se odbrana ne protivi redigovanju u vezi s takvim osobama. S obzirom na te okolnosti, Vijeće zaključuje da je izdavanje naloga kojim se odobrava takvo redigovanje opravdano.

8. Pretresno vijeće konstatuje da tužilaštvo ne tvrdi da izuzetne okolnosti postoje u vezi drugim osobama osim onim "koje su spremne da svjedoče pred ovim Međunarodnim sudom".⁵ Pretresno vijeće smatra da ograničavanje objelodanjivanja podataka o mjestu boravka drugih osoba osim onih koje su dale izjave tužilaštvu i/ili mogu svjedočiti kao svjedoci tužilaštva

¹ Prvi zahtjev, par. 7.

² Prvi odgovor, par. 4-6.

³ Vidi *Tužilac protiv Ante Gotovine*, predmet br. IT-01-45-PT, Odluku po zahtjevu tužiteljstva da se javnosti ne objelodane materijali objelodanjeni na temelju pravila 66 i 68, 14. juli 2006., str. 5; *Tužilac protiv Miće Stanišića*, predmet br. IT-04-79-PT, Odluku po zahtjevima tužilaštva za zaštitne mjere za žrtve i svjedoke, 6. juni 2005., par. 14.

⁴ Prvi zahtjev, par. 12.

⁵ Prvi zahtjev, par. 12.

Prijevod

može, kao što tvrdi odbrana,⁶ ići na štetu pripreme dokaznog postupka odbrane. Ono ističe da tužilaštvo može zatražiti da se, nakon što pokaže da postoje izuzetne okolnosti, nalogom odobri redigovanje u vezi s konkretnim osobama.

(b) Neobjelodanjivanje javnosti i/ili medijima

9. Tužilaštvo traži da se naloži zabrana objelodanjivanja materijala javnosti i tvrdi da takvo objelodanjivanje može narušiti privatnost žrtava i svjedoka i možda ugroziti njihovu bezbjednost, uz izlaganje riziku od maltretiranja.⁷ Pretresno vijeće je mišljenja da, dok tužilaštvo ne zatraži određivanje konkretnih mjera za konkretne žrtve, svjedoke ili potencijalne svjedoke za koje trenutno nisu određene zaštitne mjere i dok Pretresno vijeće ne odluči hoće li neke od tih zaštitnih mjera biti određene za konkretne žrtve, svjedoke ili potencijalne svjedoke, interesi pravde nalažu da se u ovoj fazi postupka javnosti ne objelodanjuje identitet osoba za koje će možda biti potrebno odrediti zaštitne mjere.

10. Tužilaštvo traži od Pretresnog vijeća da zauzme stav da "objelodanjivanje medijima nije samo po sebi realno potrebno kako bi se odbrani omogućila priprema za [ovaj] postupak i učešće u njemu".⁸ Međutim, Pretresno vijeće je mišljenja da je pitanje da li je u izuzetnim okolnostima objelodanjivanje javnosti, uključujući medije, materijala koje je odbrana dobila od tužilaštva "realno potrebno" za pripremu odbrane za postupak i učešće u njemu pitanje koje treba rješavati u zavisnosti od slučaja i da nije potrebno da Pretresno vijeće u ovoj fazi o tome donosi opštu odluku.

2. Drugi zahtjev

11. Tužilaštvo traži da u ovom postupku ostanu na snazi zaštitne mjere koje su određene u drugim postupcima pred Međunarodnim sudom.⁹ Odbrana se u Drugom odgovoru ne protivi upotrebi novih pseudonima ili mjerama zabrane objelodanjivanja identiteta javnosti, ali se protivi tome da u ovoj fazi ostanu na snazi druge zaštitne mjere, kao i odgođenom objelodanjivanju odbrani identiteta bilo kojeg svjedoka.

⁶ Prvi odgovor, par. 5.

⁷ Prvi zahtjev, par. 4-5.

Prijevod

12. Prema pravilu 75(F)(i) Pravilnika, "kad su u nekom postupku pred Međunarodnim sudom [...] za neku žrtvu ili svjedoka određene zaštitne mjere, te zaštitne mjere [...] ostaju na snazi, *mutatis mutandis*, u svakom drugom postupku pred Međunarodnim sudom". Žalbeno vijeće je stalo na stanovište da "značenje formulacije '*mutatis mutandis*' samo po sebi zahtijeva fleksibilnu primjenu načela sadržanog u tom pravilu i sugerije da bi se ista vrsta zaštite garantovana svjedoku u jednom predmetu trebala automatski prenijeti na tog svjedoka u nekom drugom predmetu, bez obzira da li to predstavlja 'ostanak na snazi' u doslovnom smislu riječi".¹⁰ Po "mišljenju Žalbenog vijeća, ako [osjetljivi svjedoci iz predmeta *Brđanin*] budu svjedočili u drugim predmetima, na informacije o njima iz predmeta *Brđanin* mora se primjenjivati mjera odgođenog objelodanjivanja optuženima u tim drugim predmetima (osim u slučajju izdavanja naloga po pravilu 75(G))".¹¹

13. Pretresno vijeće ne vidi razloga za izmjenu zaštitnih mjera koje su za svjedoke iz Dodatka I i Dodatka III ovoj odluci određene u drugim postupcima. Tim svjedocima će se dodijeliti pseudonimi različiti od onih koji su im dodijeljeni u drugim postupcima. Pretresno vijeće takođe potvrđuje da za svjedoke iz Dodatka III ostaje na snazi zaštitna mjera odgođenog objelodanjivanja.¹²

14. Međutim, Pretresno vijeće napominje da se zaštitne mjere određene za svjedoke iz Dodatka II ovoj odluci u drugim postupcima, odlukama i nalogima na koje se tužilaštvo poziva u Drugom zahtjevu, razlikuju od onih koje tužilaštvo traži tim zahtjevom. Da bi Pretresno vijeće moglo odlučiti koje će zaštitne mjere odrediti za te svjedoke, tužilaštvo mora razjasniti da li traži da mjere određene u drugim postupcima pred Međunarodnim sudom ostanu na snazi ili da budu izmijenjene.

⁸ Prvi zahtjev, par. 13(a).

⁹ Drugi zahtjev, par. 1.

¹⁰ *Tužilac protiv Radoslava Brđanina*, predmet br. IT-99-36-A, Odluka po zahtjevu Miće Stanišića za pristup svim povjerljivim materijalima iz predmeta *Brđanin* (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Brđanin*), 24. januar 2007., par. 17.

¹¹ Odluka u predmetu *Brđanin*, par. 17.

¹² Odluka u predmetu *Brđanin*, par. 17; 25.

Prijevod

3. Dispozitiv

Iz gore navedenih razloga, u skladu s članovima 20 i 22 Statuta i pravilima 54, 69, 70, 73 i 75 Pravilnika, Pretresno vijeće **OVIM DJELIMIČNO ODOBRAVA** Prvi zahtjev i Drugi zahtjev i **NALAŽE** sljedeće:

- 1) Za potrebe ove odluke:
 - (a) pod pojmom "tužilaštvo" podrazumijevaju se tužilac Međunarodnog suda i njegovi saradnici;
 - (b) pod pojmom "odbrana" podrazumijevaju se samo optuženi Stojan Župljanin, njegov branilac i neposredni pravni pomoćnici i osoblje, kao i druge osobe koje je Sekretarijat izričito dodijelio njegovom timu odbrane ili koje Sekretarijat ima na spisku kao članove njegovog tima odbrane;
 - (c) pod pojmom "mediji" podrazumijevaju se sve osobe zaposlene u video, audio i elektronskim medijima, kao i štampi, uključujući novinare, reportere, autore, osoblje televizijskih i radio kuća, njihove zastupnike i predstavnike; i
 - (d) pod pojmom "javnost" podrazumijevaju se i u njega su uključene sve osobe, vlade, organizacije, pravne osobe, klijenti, udruženja, grupe i mediji, izuzev sudija i osoblja sudskih vijeća i Sekretarijata Međunarodnog suda, kao i tužioca i odbrane kako je gore definisano. Pojam "javnost" konkretno uključuje, ali nije ograničen na, porodicu, prijatelje i saradnike optuženog, medije, optužene u drugim predmetima ili postupcima pred Međunarodnim sudom i/ili nacionalnim sudovima, kao i braniocima u drugim predmetima ili postupcima pred Međunarodnim sudom i/ili nacionalnim sudovima.
- 2) Za potrebe ovog predmeta i izvršenja ove odluke Sekretarijat mora voditi spisak na kojem će biti navedene sve osobe koje su članovi tima odbrane ili predstavnici odbrane. Odbrana mora u roku od deset dana od datuma donošenja ove odluke podnijeti spisak svojih članova i pismenim putem obavijestiti Sekretarijat o svim izmjenama prvobitnog spiska u roku od deset dana nakon što do njih dođe.

Prijevod

3) Odbrana ne smije ni na koji način, direktno ili indirektno, objelodaniti javnosti (uključujući medije) bilo kakav materijal (koji uključuje, ali nije ograničen na, iskaze ili izjave svjedoka) koji je dobila od tužilaštva, osim u mjeri u kojoj je to realno potrebno za pripremu i učešće u ovom postupku te za izvođenje dokaza odbrane ili u mjeri u kojoj takav materijal postane javan tokom javnih i otvorenih sjednica u ovom predmetu ili u kojoj ga javnosti objelodani tužilaštvo. Po okončanju svih postupaka u ovom predmetu odbrana mora vratiti Sekretarijatu sve povjerljive ili nejavne materijale, zajedno sa kopijama takvih materijala, koji nisu uvršteni u javne dokumente.

4) U slučaju da odbrana smatra da je u svrhe izložene u paragrafu 3 Dispozitiva direktno i konkretno nužno objelodaniti bilo koji takav materijal, ona mora obavijestiti svaku osobu iz javnosti kojoj je takav materijal pokazan ili objelodanjen da taj materijal ne smije, u cijelosti ili djelimično, umnožavati, reprodukovati ili publicirati, te da ga ne smije pokazati niti objelodaniti nijednoj drugoj osobi. Ako takva osoba dobije original ili bilo koji primjerak ili duplikat takvog materijala, mora ga vratiti odbrani kada joj taj materijal više ne bude potreban u svrhe izložene u paragrafu 3 Dispozitiva.

5) U slučaju da se neko od advokata ili osoblja iz odbrane povuče ili ode na drugi način, on mora osobi koja u tom trenutku vrši dužnost glavnog branioca u timu odbrane predati ili vratiti, bez izuzetka, sav materijal koji se nalazi u njegovom posjedu, a koji je odbrani objelodanilo ili dalo tužilaštvo, zajedno sa svim kopijama takvog materijala.

6) Kao opštu zaštitnu mjeru u svrhu objelodanjivanja odbrani, tužilaštvo može redigovati iz izjava, pismenih iskaza pod zakletvom i službenih izjava žrtava, svjedoka i potencijalnih svjedoka:

(a) sve podatke koji otkrivaju, ili mogu dovesti do otkrivanja, trenutnog mjesta boravka autora bilo kojeg takvog dokumenta i/ili njegove porodice;

(b) sve podatke koji su sadržani u takvim dokumentima koji otkrivaju, ili mogu dovesti do otkrivanja, trenutnog mjesta boravka drugih osoba čije se ime u njima

Prijevod

navodi i koji su dali izjave svjedoka koje je tužilaštvo već objelodanilo ili namjerava da objelodani; i

(c) u vezi s osobama na koje se odnose potparagrafi 6(a) i (b) gore, jedinstvene matične brojeve koji su dodjeljivani građanima bivše Jugoslavije a navedeni su u izjavama bosanskim vlastima.

7) Ukoliko je odbrani poznato ili joj postane poznato trenutno mjesto boravka svjedoka ili potencijalnog svjedoka kojeg je navelo tužilaštvo, tu informaciju ne smije objelodaniti javnosti (uključujući medije), osim u ograničenoj mjeri u kojoj je takvo objelodanjivanje realno potrebno za pripremu i izvođenje dokaza odbrane (kao što je obrazloženo u paragrafu 3 Dispozitiva) i ni odbrana ni bilo ko drugi u njeno ime ne smije stupiti u kontakt sa svjedokom ili potencijalnim svjedokom kojeg je navelo tužilaštvo a da o tome prethodno pismeno ne obavijesti tužilaštvo, u takvom roku i pod takvim uslovima koji će tužilaštvu omogućiti da preduzme eventualno potrebne i prikladne mjere za zaštitu bezbjednosti i privatnosti svjedoka ili potencijalnog svjedoka. Pri stupanju u kontakt sa svjedokom ili potencijalnim svjedokom kojeg je navelo tužilaštvo svaki član tima odbrane mora se predstaviti kao zaposlen za odbranu.

8) U mjeri u kojoj je to odbrani realno potrebno za pripremu i učešće u ovom postupku te za izvođenje dokaza odbrane, ona može od tužilaštva zatražiti informacije o trenutnom mjestu boravka svjedoka ili potencijalnog svjedoka.

9) Ništa što je ovdje navedeno ne spriječava nijednu stranu u postupku ili osobu da zatraži takve druge ili dodatne zaštitne mjere ili mjere ili izmjene odredbi ove odluke kakve smatra prikladnim za konkretnog svjedoka ili potencijalnog svjedoka ili za druge dokaze, kao ni Pretresno vijeće da to učini *proprio motu*.

10) Za svjedoke navedene u Dodatku I i Dodatku III ovoj Odluci odobrava se svjedočenje uz iste zaštitne mjere kakve su za njih određene u drugim postupcima pred Međunarodnim sudom; konkretne mjere određene za svakog svjedoka navedene su u Dodatku I i Dodatku III.

11) Za svjedoke navedene u Dodatku I i Dodatku III određuju se novi pseudonimi, različiti od onih koji su im dodijeljeni u drugim postupcima pred Međunarodnim sudom; novi

Prijevod

pseudonimi za svakog svjedoka navedeni su u Dodatku I i Dodatku III. Ti pseudonimi će se koristiti prilikom svakog pominjanja dotičnih svjedoka na suđenju i u relevantnim postupcima pred Međunarodnim sudom, kao i u raspravama strana u ovom postupku.

12) Objelodanjivanje identiteta i izjava svjedoka navedenih u Dodatku III odgađa se do 30 dana prije početka suđenja u ovom predmetu, osim ako nadležno vijeće naloži daljnju odgodu objelodanjivanja.

13) Imena, adrese i podaci o mjestu boravka svih svjedoka navedenih u Dodatku I i Dodatku III ovoj Odluci, kao i drugi podaci na osnovu kojih se može utvrditi njihov identitet, biće zapečaćeni i neće se uvrštavati ni u jedan javni dokument Međunarodnog suda.

14) Ukoliko su imena, adrese, podaci o mjestu boravka i drugi podaci na osnovu kojih se može utvrditi identitet svjedoka navedenih u Dodatku I i Dodatku III sadržani u postojećim javnim dokumentima Međunarodnog suda, ti podaci će se brisati iz navedenih dokumenata.

15) Sve rasprave u vezi sa zaštitnim mjerama za svjedoke navedene u Dodatku I i Dodatku III održavaće se na zatvorenim sjednicama.

16) Javnost i mediji ne smiju fotografisati, snimati video-tehnikom ili crtati niti na bilo koji način snimati ili reprodukovati slike svjedoka navedenih u Dodatku I i Dodatku III dok se oni nalaze u prostorijama Međunarodnog suda.

17) Tužilaštvo će u roku od 21 dan od datuma izdavanja ove Odluke dostaviti obavijest o tome da li traži izmjenu zaštitnih mjera za svjedoke navedene u Dodatku II ovoj Odluci;

KONSTATUJE da će se u slučaju eventualnog kršenja ove odluke postupati u skladu s pravilom 77 ("Nepoštovanje Međunarodnog suda");

ODBIJA Prvi zahtjev i Drugi zahtjev u svim drugim aspektima.

Prijevod

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

Dana 30. jula 2008.

U Haagu,

Nizozemska

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

[pečat Međunarodnog suda]